

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์ของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตามโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ซึ่งได้แก่ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบของผู้ประกอบการ การให้บริการสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ และผลที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานฯ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยานฯ โดยทำการสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเข้าประกอบกิจการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ณ บริเวณผาตำ และบริเวณน้ำตกแม่สา ในเบื้องต้น จำนวน 74 ราย และสัมภาษณ์แบบเจาะจงเฉพาะผู้ที่เข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย จำนวน 20 ราย
2. กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน จำนวน 8 ราย
3. กลุ่มที่ 3 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน จำนวน 5 ราย

จากผลการศึกษาที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม สามารถนำมาประมวลผลได้ 3 ส่วน

- ประวัติความเป็นมาของดอยสุเทพ
- ข้อมูลชุมชนที่ประกอบการบริเวณน้ำตกแม่สา
- ข้อมูลชุมชนที่ประกอบการบริเวณผาตำ
- ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเข้าประกอบกิจการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย
- ผลสัมฤทธิ์ของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตามโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย จังหวัดเชียงใหม่
- ปัญหาและอุปสรรคของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย

4.1 ข้อมูลทั่วไปของดอยสุเทพ

4.1.1 ประวัติความเป็นมาของดอยสุเทพ

ดอยสุเทพไม่เพียงแต่เป็นที่ตั้งของ “วัดพระบรมธาตุดอยสุเทพ” ปุชนิยสถานคู่บ้านคู่เมืองเชียงใหม่ และพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ที่ประทับช่วงฤดูหนาวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทว่าดอยสูงแห่งนี้ยังสมบูรณ์ด้วยสภาพธรรมชาติทั้งพืชพรรณและสัตว์ป่า โดยเฉพาะนกนานาชนิด ประกอบกับการเดินทางเข้าถึงสะดวก เพราะเชิงดอยอยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่เพียง 6 กิโลเมตร และบนเส้นทางขึ้นสู่ยอดดอยประมาณ 16 กิโลเมตร ก็มีสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้เที่ยวชมได้ตลอด

ดอยสุเทพ เดิมชื่อว่า “ดอยฮ้อยช้าง” สำหรับดอยสุเทพที่เรียกกันในปัจจุบันนี้เป็นชื่อที่ได้มาจาก “พระธาตุนิเวศสุเทพ” ซึ่งเคยบำเพ็ญตบะอยู่ที่เขาลูกนี้เมื่อพันกว่าปีมาแล้ว แต่เดิมก่อนที่ป่าดอยสุเทพจะได้รับการประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นป่าหวงห้าม ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 66 ตอนที่ 28 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2492 ต่อมาได้รับการประกาศให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 81 ตอนที่ 124 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2507 และได้มีมติคณะรัฐมนตรีประกาศให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติพิเศษ เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2510 ในขณะเดียวกันกองบำรุง กรมป่าไม้ ได้จัดตั้งสถานีวนกรรมภาคเหนือขึ้นในพื้นที่บริเวณดอยสุเทพเพื่อใช้เป็นสถานที่ทำการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับการปลูกป่าในที่สูง การปลูกป่าทดแทนพื้นที่ที่ถูกบุกรุก และการทดลองปลูกพืชพรรณไม้ต่างถิ่น เช่น ยูคาลิปตัส สลน เป็นต้น และไม้เมืองหนาวอีกหลายชนิด ซึ่งยังคงสภาพอยู่หลายแปลงในพื้นที่อุทยานแห่งชาติในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2516 ทางราชการได้กำหนดป่าดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ และป่าอื่น ๆ ในท้องที่จังหวัดต่าง ๆ รวม 14 ป่า ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้จึงส่ง นายปัญญา บุญสมบูรณ์ ออกไปดำเนินการสำรวจป่าดอยสุเทพ-ปุย หลังจากนั้นคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติจึงได้มีมติให้กำหนดพื้นที่ที่เป็นป่าธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยกันพื้นที่ของราษฎรออกไป และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าดอยสุเทพในท้องที่ตำบลโป่งแยง ตำบลแม่แรม ตำบลแม่สา ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม ตำบลบ้านโป่ง ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง และตำบลช้างเผือก ตำบลสุเทพ ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 57 วันที่ 14 เมษายน 2524 ครอบคลุมพื้นที่ 100,662.50 ไร่ หรือ 161.06 ตารางกิโลเมตร เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 24 ของประเทศ

ต่อมาในเดือนกันยายน พ.ศ. 2525 ได้มีพระราชกฤษฎีกายายขอบเขตอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย ครอบคลุมบริเวณน้ำตกแม่สา น้ำตกตาดหมอก-วังฮ้าง น้ำตกตาดหมอกฟ้า และพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร โดยรอบของน้ำตกทั้งสามแห่งในพื้นที่ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง และตำบลแม่แรม ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อที่ 62,500 ไร่ รวมเนื้อที่ทั้งสิ้น 163,162.50 ไร่ หรือประมาณ 261.06 ตารางกิโลเมตร โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 99 ตอนที่ 137 วันที่ 26 กันยายน 2525

4.1.2 ลักษณะของพื้นที่

ลักษณะของพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนอยู่ในแนวเทือกเขาถนนธงชัยที่สืบเนื่องต่อจากเทือกเขาหิมาลัย ความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 330-1,685 เมตรจากระดับน้ำทะเล โดยมียอดดอยปุยเป็นจุดที่สูงที่สุด นอกจากนี้มียอดเขาต่างที่สูงลดหลั่นกันมา ได้แก่ ยอดดอยสุเทพที่บริเวณสันกู่ สูง 1,601 เมตร ยอดดอยแม่ส้าน้อย สูง 1,549 เมตร ยอดดอยค่อมร่อง สูง 1,459 เมตร ยอดดอยบวกห้าบริเวณพระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ สูง 1,400 เมตร ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ สูง 1,130 เมตรจากระดับน้ำทะเล สำหรับพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่อยู่ในเขตอำเภอแม่แตงมีความสูงอยู่ในระหว่าง 400 - 980 เมตร จากระดับน้ำทะเล ลักษณะโครงสร้างทางธรณีของอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย โดยทั่วไปประกอบด้วย หินอัคนี ชนิดที่สำคัญได้แก่ หินแกรนิต นอกจากนี้ยังมีหินชั้นและหินแปร เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญของตัวเมืองเชียงใหม่ และพื้นที่บางส่วนของอำเภอรอบๆ ได้แก่ อำเภอแมริม อำเภอหางดง อำเภอสะเมิง และอำเภอแม่แตง มีลำห้วยที่สำคัญได้แก่ ห้วยตึงเฒ่า ห้วยแม่หยวก ห้วยแก้ว ห้วยช่างเคี่ยน ห้วยปงน้อย ห้วยแม่เหียะ ห้วยแม่नाไทร และห้วยแม่ปอน เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งต้นน้ำลำธารที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง

4.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพาเอาความชุ่มชื้นและเมฆฝนเข้ามาทำให้ฝนตก และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดมาจากประเทศจีนจะนำเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งเข้ามา ทำให้เกิดฤดูกาลต่างๆ โดยจะมีฤดูร้อนในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม-พฤษภาคม ฤดูฝนในช่วงระหว่างเดือนมิถุนายน-พฤศจิกายน และฤดูหนาวในช่วงระหว่างเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ สลับกันไป แต่เนื่องจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุยมีความหลากหลายทางด้านระดับความสูงและมีเทือกเขาสลับซับซ้อนสูง ทำให้ลักษณะอากาศในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยทั่ว

ไปแล้วสภาพภูมิอากาศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติมีค่าอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีอยู่ระหว่าง 2-23 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปีระหว่าง 1,350-2,500 มิลลิเมตร โดยมีจำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ย 139 วัน และมีค่าเฉลี่ยความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปีระหว่าง 70-80 เปอร์เซ็นต์ สำหรับบริเวณที่สูงของอุทยานแห่งชาติ เช่น บริเวณยอดดอยปู่ย สภาพอากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและชุ่มชื้น เนื่องจากได้รับไอน้ำจากเมฆหมอกที่ปกคลุมอยู่เกือบตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในพื้นที่อยู่ระหว่าง 10-12 องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์ ในวันที่อากาศหนาวจัด ค่าอุณหภูมิอาจลดลงถึง 4-5 องศาเซลเซียส

4.1.4 พืชพรรณและสัตว์ป่า

สังคมพืชในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย สามารถจำแนกออกเป็น

ป่าเต็งรัง พบกระจายอยู่บริเวณรอบ ๆ ชายขอบของอุทยานแห่งชาติที่ระดับความสูงระหว่าง 330-850 เมตรจากระดับน้ำทะเล ตามเนินเขาหรือสันเขาที่แห้งแล้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านลาดทิศตะวันออกและทิศใต้ของอุทยานแห่งชาติ พืชพรรณส่วนใหญ่ประกอบด้วย เต็งรัง เหียง พลวง พะยอม ก่อแพะ ก่อตาหมู รักใหญ่ แข็งกวาง หว้า ฯลฯ พืชอิงอาศัย ได้แก่ เอื้องชะเอื้องดอกมะขาม เอื้องแปรงสีฟัน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมี มอส ไลเคน นมตำเลีย เกล็ดนาคราช และหญ้าชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

ป่าเบญจพรรณ พบกระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ในชั้นระดับความสูง 330-950 เมตรจากระดับน้ำทะเล มีไม้ชนิดต่าง ๆ ขึ้นปะปนอยู่หลายชนิด พืชพรรณประกอบด้วย ลัก ตะแบก ประดู่ มะกั้ม สมอไทย กาสามปึก สลีนก กระบก ช้อ ฯลฯ พืชอิงอาศัยได้แก่ เอื้องช้างกระ เอื้องขี้หมา เป็นต้น

ป่าดิบแล้ง พบกระจายเป็นหย่อมเล็กหย่อมน้อยในชั้นระดับความสูงระหว่าง 400-1,000 เมตรจากระดับน้ำทะเล ตามบริเวณหุบเขา บริเวณต้นน้ำลำธาร เช่น บริเวณน้ำตกมณฑาธาร น้ำตกสันป่ายาง และห้วยแม่ลวด ฯลฯ ชนิดไม้ที่สำคัญได้แก่ ยางแดง ยางนา ตะเคียนทอง ก่อเดือย ก่อแดง มะไฟป่า เลี้ยวป่าดอกขาว มะเกลือเลือด ฯลฯ พืชพื้นล่างจะเป็นพันธุ์ไม้ที่ชอบความชื้นสูงขึ้นอยู่อย่างแน่นทึบ เช่น กล้วยป่า หมากป่า เขือง หญ้าสองปล้อง เหมือดปลาชิว ตองสาต กระชายป่า ข่าลิง ผักเป็ดไทย ออส มันด้า กูด เฟิน หวายไล่ไก่ เป็นต้น

ป่าดิบเขา พบในระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 1,000 เมตร ขึ้นไปจนถึงบริเวณยอดดอยปุย ต้นไม้ในป่าจะมีพืชเกี่ยวเกาะขึ้นปกคลุมตามลำต้นและเรือนยอดอย่างหนาแน่น ที่สำคัญได้แก่ กัลว่ยไม้ชนิดต่างๆ ฝอยลม มอส คำขาวหรือกุหลาบพันปีสีขาว ฯลฯ พรรณไม้เด่นที่สำคัญได้แก่ ก่อแป้น ก่อเลือด ก่อนก มณฑาหลวง จำปีป่า สารภีดอย กำลังเสือโคร่ง อบเชย ทะโล้ กายาน ฯลฯ ในบางแห่งจะมีสนสามใบขึ้นปะปนอยู่ พืชพื้นล่างประกอบด้วยหญ้าคา หญ้าใบไผ่ ม้าสามตอน กูดต้น ชิงป่า ข่าป่า และกระชายป่า เป็นต้น

สัตว์ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จัดได้ว่าเป็นทรัพยากรที่อยู่ในสภาพวิกฤติ ทั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดเล็กและขนาดกลางมีจำนวนลดลงมาก เช่น เก้ง กวางป่า ลิง ชะนี ฯลฯ และสัตว์ขนาดใหญ่บางชนิดได้สูญพันธุ์ไปจากพื้นที่ เช่น ช้างป่า กระทิง วัวแดง และเสือ เป็นต้น ปัจจุบันสัตว์ป่าที่ยังคงพบเห็นในพื้นที่ได้แก่ หมูป่า อีเห็นเครือ อีเห็นข้างลาย เม่นหางพวง อ้นเล็ก กระจอน กระเรียนขนปลายหูลิ้น ค้างคาวมงกุฎเล็ก หนูขนเสี้ยนดอย หนูท้องขาว เต่าปูลู จิ้งจกบ้านหางแบนเล็ก กิ้งก่าหัวแดง งูสามม่านพระอินทร์ งูส่างหางม้าเทา อึ่งกรายหัวเล็ก กบหนอง อึ่งขาคำ และนกนานาชนิดกว่า 300 ชนิด เช่น นกกระเจี๊ยบหง่าสีข้างแดง นกกระทาทู่ง นกกะเดียน้อย นกกางเขนบ้าน นกกาแวน นกขมิ้นท้ายทอยดำ นกขุนแผน นกเขาใหญ่ นกจับแมลงคอแดง นกจาบคาหัวสีส้ม นกแซงแซวสีเทา นกเค้าดินทุ่ง นกตบยุงหางยาว นกปรอดทอง นกพญาปากกว้างอกสีเงิน นกหกลีกล้วยแดง นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง นกอีวาบ ตักแตน นกอีเสือหัวดำ เหยี่ยวนกเขาชิดรา เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ วัดพระธาตุดอยสุเทพ ดอยปุย พระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ โดยมีค่าธรรมเนียมเข้าชมพระตำหนักฯ ดังนี้

เด็ก	10	บาท (ส่วนสูงตั้งแต่ 110-140 เซนติเมตร)
ผู้ใหญ่	20	บาท
ชาวต่างชาติ	50	บาท

นักเรียน/นักศึกษาในเครื่องบินลดครึ่งราคา

ยกเว้นค่าธรรมเนียมแก่

- เด็กที่มีความสูงต่ำกว่า 110 เซนติเมตร
- พระสงฆ์ สามเณร แม่ชี
- มัคคุเทศก์ (ที่มีบัตรประจำตัวมัคคุเทศก์)
- คนพิการ

เวลาเปิดจำหน่ายบัตร เข้า 08.30 – 11.30 น. ป้าย 13.00 – 15.30 น. เปิดทำการทุกวันไม่เว้นวันหยุด

4.2 ข้อมูลชุมชนที่ประกอบการบริเวณน้ำตกแม่สา

4.2.1 ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ. 2501 นายวิวัฒน์ชัย วิมลสันต์ นายอำเภอแมริม พร้อมด้วยนายตันสิงห์ชัย กำนันตำบลแม่แรม เจ้าบุญเลิศ ณ เชียงใหม่ สมาชิกสภาจังหวัดเขตอำเภอแมริมในขณะนั้น ราษฎรบ้านทุ่งโป่ง และบ้านท่ามะโอ ได้พร้อมกันเข้าไปพัฒนาป่าบริเวณลำน้ำแม่สา โดยทำทางเข้าไปเที่ยวชมธรรมชาติและน้ำตกได้เป็นบางแห่ง โดยในขณะนั้นได้มีราษฎรใกล้เคียงและประชาชนทั่วไปรวมทั้งชาวต่างประเทศเข้าไปเที่ยวเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจกันบ้างแล้ว

ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 นายเชิด อรรถาศัยวิสุทธิ ป่าไม้เขตเชียงใหม่ ได้เดินทางไปตรวจราชการบริเวณพื้นที่ตอนห้วยแม่สา และเห็นว่าพื้นที่ป่าบริเวณดังกล่าวมีสภาพทิวทัศน์ ธรรมชาติ หน้าผาและน้ำตกที่สวยงามยิ่ง เหมาะสมที่จะดำเนินการปรับปรุงและบำรุงรักษาให้มีสภาพสวยงามยิ่งขึ้นเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนโดยทั่วไป และทำการกวดขันมิให้ผู้ใดเข้าไปแผ้วถาง ก่อสร้าง หรือทำลายสภาพป่า หรือการกระทำอื่นใดที่จะทำให้สภาพป่าเสื่อมไปจากเดิม ทั้งนี้ ก็เพื่อรักษาธรรมชาติให้คงอยู่สืบไป กอปรกับเวลานั้นทางจังหวัดเชียงใหม่ มีความประสงค์ที่จะจัดเป็นสถานที่เสด็จประพาสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถในการเสด็จทรงพักผ่อนส่วนพระองค์ตามพระราชอัธยาศัย และทรงใช้เป็นที่พักผ่อนรับพระราชอาคันตุกะเป็นการส่วนพระองค์ในบางโอกาส จึงได้มีการเสนอกรมป่าไม้เพื่อจัดตั้งเป็นวนอุทยานเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2505 สังกัดสำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีพื้นที่ตั้งอยู่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติป่า แมริมตอนท้ายแม่สา ท้องที่ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จแปรพระราชฐานประทับ ณ พระตำหนักภูพิงราชินีเวศน์ เมื่อเดือนกันยายน 2505 ได้เสด็จมาทอดพระเนตร วนอุทยานน้ำตกแม่สาเป็นการส่วนพระองค์ตามพระราชอัธยาศัย ซึ่งในการเสด็จไปทอดพระเนตรครั้งนี้ ทรงพอพระราชหฤทัยในทิวทัศน์และความสวยงามของน้ำตกแม่สาเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้วนอุทยานน้ำตกแม่สาเป็นสถานที่เสด็จประพาสเป็นทางการ และให้เป็นสถานที่รับรองพระราชอาคันตุกะในกาลต่อมาด้วย

ในปี พ.ศ. 2525 กรมป่าไม้ได้ผนวกพื้นที่วนอุทยานน้ำตกแม่สาเข้าเป็นวนอุทยานน้ำตกแม่สาเข้าเป็นวนอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย กองอุทยานแห่งชาติ ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตความรับผิดชอบของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ที่ 3 (น้ำตกแม่สา) อุทยานแห่ง

ชาติคดอยสุเทพ-ปุย สำนักอุทยานแห่งชาติ กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช รวมเนื้อที่ประมาณ 31,250 ไร่

4.2.2 ที่ตั้ง

น้ำตกแม่สาเป็นลำห้วยที่มีต้นน้ำเป็นพื้นที่ ที่อยู่ระหว่างเขตติดต่ออำเภอสะเมิงกับอำเภอสะเมิงกับอำเภอแมริมในท้องที่ตำบลโป่งแยง และตำบลแม่แรม อำเภอ แมริม จังหวัดเชียงใหม่ ตามเส้นทางหลวงจังหวัด หมายเลข 1096 ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ใน

- เขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแมริม ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2507)
- เขตป่าสงวนแห่งชาติพิเศษ ป่าดอยสุเทพ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 25 (พ.ศ. 2507)
- เขตพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตหวงห้ามที่ดิน พ.ศ. 2492
- อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2524, พ.ศ. 2525

ซึ่งมีลำห้วยขนาดใหญ่ที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง ในเขตท้องที่อำเภอแมริม ได้แก่ ลำห้วยแม่สา น้อย ห้วยแม่กำปอ ห้วยแม่นาง ห้วยแม่วะ และห้วยแม่เมะ จึงทำให้พื้นที่ต้นน้ำแม่สาตั้งกล่าวเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ได้แก่ ลุ่มน้ำแม่สาว ลุ่มน้ำแมริม ลุ่มน้ำแม่แรม และลุ่มน้ำแม่สา

4.2.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขา มีความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 400-1,549 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ซึ่งประกอบด้วย ดอยแม่สา น้อยมีความสูง 1,549 เมตร ดอยคอมร่องสูง 1,459 เมตร และจากลักษณะ ของพื้นที่สามารถแบ่งน้ำตกได้ 10 ชั้น คือ

ชั้นที่ 1	น้ำตกผาลาด	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	400 เมตร
ชั้นที่ 2	น้ำตกวังยาว	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	420 เมตร
ชั้นที่ 3	น้ำตกผาแตก	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	430 เมตร
ชั้นที่ 4	น้ำตกวังสามหมื่น	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	460 เมตร
ชั้นที่ 5	น้ำตกท้าวพรหมมา	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	470 เมตร
ชั้นที่ 6	น้ำตกตาดเหมย	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	480 เมตร
ชั้นที่ 7	น้ำตกตาดพนารมย์	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	490 เมตร
ชั้นที่ 8	น้ำตกผาเจิบ	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	500 เมตร
ชั้นที่ 9	น้ำตกวัดห่าง	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	540 เมตร
ชั้นที่ 10	น้ำตกลานเท	ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล	550 เมตร

4.2.4 ลักษณะพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า

สภาพป่าโดยทั่วไปเป็นป่าเบญจพรรณ พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ไม้แดง ตะแบกเลื้อย รกฟ้า ยมหิน ตะคร้อ ช้อ เพกา และตะเคียนหนู และไม้สัก เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบกล้วยไม้ เช่น เอื้องผา เอื้องผึ้ง เอื้องคำ และกระเช้าสีดา สไบสีดา เกาอยู่บนต้นไม้ขนาดใหญ่ ส่วนไม้พื้นล่างที่พบ ได้แก่ หญ้าถอดปล้อง มอส และเฟิร์นชนิดต่าง ๆ เป็นต้น

สวนสัตว์ป่านั้น เนื่องจากมีชุมชนอาศัยทั้งในและรอบแนวเขต จึงไม่พบสัตว์ป่าขนาดใหญ่อาศัยอยู่ จะพบได้บ้างดังเช่น เก้ง ชะมด พังพอน อ้น ตุ่น ตะกวด และสัตว์จำพวกนก เช่น ไก่ป่า นกเขา นกหัวขวาน นกกระปูด เหยี่ยว และนกเค้าลม เป็นต้น

4.2.5 ลักษณะภูมิอากาศ

พื้นที่น้ำตกแม่สา มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบชุ่มชื้นภาคทวีป ซึ่งมีช่วงแห้งแล้งในฤดูหนาว ฤดูฝนจะเริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมจนถึงประมาณเดือนตุลาคมหรือพฤศจิกายน ฤดูหนาวค่อนข้างหนาวจัด และเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ส่วนฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,532.63 มิลลิเมตร/ปี อุณหภูมิเฉลี่ย 21.46 องศาเซลเซียส (ที่มา:โครงการจัดการลุ่มน้ำแม่สา)

4.2.6 แหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการกลุ่มน้ำตกแม่สา

แหล่งท่องเที่ยวและนันทนาการกลุ่มน้ำตกแม่สาจะอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอแมริม เริ่มจากบริเวณน้ำตกแม่สา ไปตามแนวเส้นทางสาย แมริม-สะเมิง (ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1096) เช่น น้ำตกแม่สา และตามแนวลำห้วยแม่สา น้ำตกตาดหมอก (หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ที่ 6) เส้นทางคูวีว และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ตามแนวถนนสายแมริม-โป่งแยง-สะเมิง หน่วยราชการ และแหล่งท่องเที่ยวของเอกชนต่าง ๆ เช่น สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ โครงการหลวงฯ น้ำตกแม่ยี่ม ปางช้าง เป็นต้น

4.2.7 สภาพทางการค้าบริเวณน้ำตกแม่สา

เดิมบริเวณน้ำตกแม่สา พ่อค้าแม่ค้า ทำการค้าขาย ตั้งร้านขายของบริเวณริมน้ำตก เป็นแนวยาวเลียบไปกับริมน้ำ ต่อมาในปี 2546 ได้เกิดเพลิงไหม้ร้านค้า ส่งผลให้ร้านค้าเสียหายไปหลายครั้ง บางรายแทบสิ้นเนื้อประดาตัว ต้องกู้หนี้ยืมสินมาลงทุนกันใหม่ประกอบกับในปีนั้นเอง ทางอุทยานฯ ได้ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณน้ำตกแม่สา จึงได้ก่อสร้างร้านค้าให้ใหม่ ในบริเวณเดียวกัน เพียงแต่ถอยห่างจากบริเวณเดิม ซึ่งติดริมน้ำตกออกไปประมาณ 20 เมตร โดยบริเวณที่

ตั้งร้านค้าเดิมที่โดนไฟไหม้ ปัจจุบันเป็นลานจอดรถ ซึ่งลักษณะร้านค้าก็จะเป็นห้องแถวชั้นเดียว ประมาณ 40 กว่าห้อง โดยทางอุทยานฯ กำหนดให้ชำระค่าเช่าตามอายุของใบอนุญาต คือ คราวละ 3 ปี เป็นจำนวนเงิน 5,000 และ 6,000 บาท แล้วแต่กิจการ ถ้าขายของที่ระลึกต้องชำระค่าเช่า 6,000 บาท แต่ถ้าจำหน่ายอาหารและ เครื่องดื่มจะเสียค่าเช่า 5,000 บาท โดยสามารถเริ่มประกอบการได้ ในปี 2547 เป็นต้นมา

อัตราค่าธรรมเนียมเข้าชมน้ำตกแม่รา

ชาวไทย

เด็ก นักเรียน นักศึกษา 10 บาท

ผู้ใหญ่ 20 บาท

ชาวต่างชาติ

เด็ก นักเรียน นักศึกษา 100 / 200 บาท

ผู้ใหญ่ 200/ 400 บาท

ยานพาหนะ

จักรยาน 20 บาท/คัน

จักรยาน 20 บาท/คัน

รถยนต์ 30 บาท/คัน

รถบัล เล็ก 100 บาท/คัน

รถบัล (ใหญ่) 200 บาท/คัน

4.3 ข้อมูลชุมชนที่ประกอบการบริเวณผาดำ

4.3.1 ประวัติความเป็นมา

บ้านภูผิงค์ หมู่ที่ 12 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านที่อยู่บริเวณผาดำ ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2532 สมัยของท่านนายอำเภอ นายพูน มีทองคำ มีราษฎรทั้งในวังและหน้าวัง ก่อนที่ท่านนายอำเภอจะมาแยกบ้านเลขที่ให้ ขณะนั้นราษฎรทั้งหมดของหมู่บ้านอยู่ในบ้านเลขที่ 160 หมู่ที่ 9 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพียงเลขที่บ้านเดียวเท่านั้น สภาพพื้นที่เดิมของหมู่บ้านเป็นเชิงเขาและป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์เช่นต้นสน 3 ใบ เป็นหมู่บ้านที่ทำการค้าขาย ดังนั้น ทางหน่วยงานราชการจึงได้เข้ามาพัฒนาด้านการส่งเสริมการขายโดยได้จัดการก่อตั้งร้านค้าให้กับราษฎรในหมู่บ้าน

4.3.2 ลักษณะทั่วไป

บ้านภูพิงค์ มีพื้นที่ของหมู่บ้านทั้งหมดเป็นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยมี 55 ไร่ ซึ่งทางอุทยานสุเทพ - ปุย ได้จัดสรรให้ราษฎรครอบครองละ 1 ไร่ โดยทำการค้าขายกับนักท่องเที่ยว มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 120 ครัวเรือน ราษฎรบ้านภูพิงค์ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการค้าขาย เช่น เสื้อผ้าพื้นเมือง กระเป๋าถักโคเชดด้วยเชือกฝ้ายและทำงานในพระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์

4.3.3 สภาพทางสังคม

บ้านภูพิงค์เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปลอดภัยเสถียร มีการอนุรักษ์ประเพณีดั้งเดิม เช่น งานปีใหม่เมือง งานดำหัวศาลเจ้าพ่อผาดำ โดยมีการทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระ และมีการจัดงานกาดมั่ว - คั่วเมือง โดยอนุรักษ์ดนตรีพื้นเมืองให้กับเยาวชน

4.3.4 สภาพทางค้ำบริเวณบ้านภูพิงค์ หรือผาดำ

ร้านค้ำบริเวณ บ้านภูพิงค์ หมู่ที่ 12 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ อดีตมีสภาพเป็นบ้านไม้ มีแผงขายของเป็นแนวยาว บริเวณริมถนนเส้นที่จะเดินทางไปยังดอยปุย ตรงข้ามกับทางเข้าชมพระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ ชาวบ้านค้าขายกัน โดยไม่มีการเสียค่าเช่าแต่อย่างใด ภายหลังปี 2546 ทางเจ้าหน้าที่ป่าไม้แจ้งให้ชาวบ้าน ทำการรื้อถอนบ้านเรือน ร้านค้ำบริเวณดังกล่าว เนื่องจากมีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ เพราะบ้านเรือนและร้านค้ำ ตั้งอยู่ใกล้กับทางเข้าพระตำหนักภูพิงค์ฯ มากเกินไป ดูไม่สวยงามแก่ผู้พบเห็น จึงได้มีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยสร้างห้องแถว 2 ชั้น ให้ชาวบ้าน ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและทำการค้า ซึ่งจะตั้งห่างจากบริเวณเดิมไกลออกไปประมาณ 30 เมตร แล้วเสร็จเข้าพักอาศัยและทำการค้าขายได้ประมาณ ปลายปี 2547 โดยชาวบ้านจะต้องเสียค่าเช่า ตามอายุใบอนุญาตที่ทางอุทยานออกให้ ซึ่งกำหนดให้คราวละ 3 ปี เป็นจำนวนเงิน 6,500 บาท ต่อ 1 คูหา

ผู้ประกอบการรายหนึ่ง อายุประมาณ 70 ปี เศษ ได้เล่าให้ฟังถึงสภาพการค้าขายในอดีตว่า สมัยก่อนที่ยังตั้งบ้านเรือน ร้านค้ำ ติดริมถนนนั้น การค้าขาย คึกคักมากเพราะอยู่ติดถนนเส้นที่จะเดินทางไปดอยปุย นักท่องเที่ยวผ่านไป มาแวะซื้อเอง ประกอบกับสมัยก่อนภายในตำหนักภูพิงค์ ไม่ปรากฏว่ามีร้านค้ำ แต่อย่างใด ใครอยากได้อะไรก็ออกมาซื้อข้างนอก ไม่เหมือนปัจจุบันที่ภายในพระตำหนักภูพิงค์มีร้านค้ำหลายร้าน ทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่จำเป็นต้องออกมาซื้อข้างนอก พร้อมกันนี้ยังเล่าให้ฟังอีกว่า “สมัยก่อน ยายขายน้ำดื่ม ขายมาลงละ 48 บาท บรรจุ 24 ขวด หรือ 2 โหล ขายขวดละ 2 บาท 50 สตางค์ วันหนึ่ง ๆ ขายได้ไม่ต่ำกว่า 20 ลิ้ง นี่คือสมัยก่อน ปัจจุบันไม่มีให้เห็นแล้ว มันเปลี่ยนไปหมด”

4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเข้าประกอบกิจการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ – ปุย

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ (n = 74)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	- ชาย	8	10.8
	- หญิง	66	89.2
อายุ	- 25 – 40 ปี	18	24.3
	- 41 – 50 ปี	38	51.4
	- 51 ปีขึ้นไป	18	24.3
ระดับการศึกษา	- ต่ำกว่าประถมศึกษา	10	13.5
	- ประถมศึกษา	24	32.4
	- มัธยมศึกษา	24	32.4
	- อนุปริญญา	12	16.2
	- ปริญญาตรี	4	5.4
ประเภทกิจการ	- จำหน่ายอาหาร	8	10.8
	- จำหน่ายเครื่องดื่ม	4	5.4
	- จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	24	32.4
	- ขายของที่ระลึก	38	51.4
ระยะเวลาการประกอบกิจการ	- 1 – 10 ปี	22	29.7
ประกอบกิจการร้านค้าในอุทยาน	- 11 – 20 ปี	24	32.4
	- 21 ปีขึ้นไป	28	37.8
รายได้กิจการ/ (เดือน)	- 2,000 - 4,000 บาท	24	32.4
	- 4,001 - 10,000 บาท	30	40.5
	- 10,001 บาทขึ้นไป	12	16.2
	- ไม่ตอบ	2	10.8

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ (ต่อ)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ครอบครัว/ (เดือน)	- 3,000 - 6,000 บาท	22	29.7
	- 6,001 - 10,000 บาท	18	24.3
	- 10,001 บาทขึ้นไป	26	35.1
	- ไม่ตอบ	8	10.8

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเข้าประกอบกิจการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ณ บริเวณผาตำ และบริเวณน้ำตกแม่สา ทั้งหมด 74 ราย เป็นเพศชาย 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 เพศหญิง 66 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.2 ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คือมีจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมาอยู่ระหว่าง 25 - 40 ปี และมีอายุมากกว่า 51 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.3 โดยเฉลี่ยผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุประมาณ 44.24 ปี

ในด้านการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและระดับประถมศึกษา มีจำนวนเท่ากัน คือ 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.4 ระดับอนุปริญญา จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.2 ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.5 และระดับปริญญาตรี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.4

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชายของที่ระลึกลมากที่สุด คือ มีจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมา จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.4 จำหน่ายอาหาร จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.8 และจำหน่ายเครื่องดื่ม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.4 ซึ่งได้ดำเนินกิจการมานานกว่า 21 ปี มีจำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.8 ดำเนินกิจการมานานกว่า 11 ปี แต่ไม่ถึง 20 ปี มีจำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.4 และดำเนินกิจการยังไม่ถึง 10 ปี มีจำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.7 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้จากการดำเนินกิจการ โดยประมาณเฉลี่ยแล้ว 8,933.34 บาทต่อเดือน คือ มีรายได้ระหว่าง 4,001 - 10,000 บาท จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.5 มีรายได้ระหว่าง 2,001 - 4,000 บาท จำนวน 24 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.4 และมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.2 ส่วนรายได้รวมของครอบครัว

โดยประมาณเฉลี่ยแล้ว 13,196.97 บาทต่อเดือน คือ อยู่ในช่วง 10,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.1 มีรายได้ระหว่าง 3,000 - 6,000 บาท จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.7 และมีรายได้ระหว่าง 6,001 - 10,000 บาท จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 การได้รับอนุมัติเงินกู้จากโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย (n = 74)

การได้รับอนุมัติเงินกู้	จำนวน	ร้อยละ
- ได้รับการอนุมัติเงินกู้	20	27.0
- ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ฯ	54	73.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จากเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย มีจำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.0 โดยสาเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย เพราะต้องการเงินกู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มทุนทางการค้า ปรับปรุงกิจการ ชื่อของมาขาย ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และใช้หนี้เงินกู้อื่น เช่น เงินกู้จากธนาคารออมสิน

สำหรับผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ฯ มีจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.0 ส่วนสาเหตุที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ฯ เพราะเงื่อนไขที่กำหนดคุณสมบัติผู้กู้ต้องมีระยะเวลาในการดำเนินการต้องมากกว่า 3 ปี ซึ่งตนยังมีระยะเวลาประกอบการไม่ถึง 3 ปี ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ บางส่วนก็ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ฯ เพราะไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ เนื่องจากปัจจุบันมีรายได้น้อย ไม่สามารถจัดสรรเงินที่ได้แต่ละเดือนไปชำระค่างวดรายเดือนได้ นอกจากนี้ค่าธรรมเนียมในการเข้าร่วมโครงการและการขอกู้แพ่ง ไม่มีเงินจ่ายค่าธรรมเนียม และบางส่วนก็ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ฯ เพราะไม่มีความจำเป็นต้องใช้เงิน

4.5 ผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในพื้นที่อุทยานดอยสุเทพ-ปุย

4.5.1 บริเวณน้ำตกแม่สา

ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 5 ราย มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้ให้สัมภาษณ์ รายที่ 1 เป็นเพศชาย อายุ 41 ปี ประกอบกิจการ จำหน่ายของที่ระลึก ได้แก่ เสื้อยืด กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ หมวก แว่นตากันแดด โปสการ์ด กระเป๋า ยามตุ๊กตาชาวเขา และฟิล์มถ่ายรูป เป็นต้น ดำเนินกิจการบริเวณน้ำตกแม่สา ประมาณ 17 ปี มีรายได้เฉลี่ย 10,000 – 20,000 บาทต่อเดือน วัตถุประสงค์ที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เพราะต้องการเพิ่มทุนทางการค้าและซื้อสินค้ามาขายในร้าน โดยได้รับอนุมัติสินเชื่อจำนวน 50,000 บาท จากธนาคารออมสิน สาขาแมริม โดยนำไปซื้อสินค้ามาจำหน่ายทั้งหมด ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่าเงินที่ได้จากโครงการฯ ทำให้ตนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสามารถซื้อสินค้ามาขายได้มากขึ้น มีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายได้ส่วนหนึ่ง แต่ทั้งนี้รายได้จะมากหรือน้อยนั้นก็ขึ้นอยู่กับปริมาณนักท่องเที่ยว เพราะโดยปกติ ฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วง Low season จะไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยว บางวันก็ขายไม่ได้เลยก็มี แต่ถ้าเป็นช่วงวันหยุด ติดต่อกัน หรือเป็นช่วงเทศกาล ก็จะมีนักท่องเที่ยวมาก ซึ่งโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ไม่น่าจะมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวเพิ่ม แต่ในส่วนของเศรษฐกิจชุมชนเองก็ดีขึ้น เนื่องจากผู้ประกอบการมีเงินทุน มีเงินซื้อของมาขาย บางรายก็ซื้ออุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวก ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ ก็เห็นว่าคุณภาพชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ดีขึ้น ในส่วนการจ้างงานทางร้านไม่ได้มีการจ้างลูกจ้างแต่อย่างใด เนื่องจากสามารถขายเองได้ ในการชำระเงินค่างวดสินเชื่อของโครงการฯ แต่ละเดือนก็จะพยายามทำบัญชีการค้าเอาไว้ ขายของได้ก็จะเก็บเอาไว้จ่ายค่างวดที่ผ่านมาไม่มีปัญหาแต่อย่างใด เงินจากการขายของพอชำระได้ไม่เดือนร้อน ส่วนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั้น ตนมองว่าผู้ประกอบการถึงแม้จะไม่ได้มีการรวมกลุ่มแต่อย่างใด แต่โดยปกติก็จะช่วยกันดูแลความสะอาด เก็บขยะอยู่แล้ว นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นว่าถ้าชำระค่างวดหมดแล้วก็จะเข้าร่วมโครงการอีกครั้ง ถ้าทางอุทยานฯ จัดขึ้นอีก เนื่องจากเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีทุน แต่ที่ผ่านมามันได้ชำระเงินคืน ครบทุกงวด ตรงตามเวลา จึงอยากให้ทางอุทยานหรือสถาบันการเงินทำประวัติทางการเงินของผู้ที่ปฏิบัติตามเงื่อนไข โดยให้ส่วนลดค่าดอกเบี้ยกับบุคคลนั้น

2. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 2 เป็นเพศหญิง อายุ 50 ปี ประกอบกิจการขายของที่ระลึก บริเวณน้ำตกแม่สา ประมาณ 17 ปี โดยสินค้าที่ขาย ได้แก่ ไม้กวาดหลัง รองเท้าแตะ กางเกงขาสั้น เสื้อผ้าพื้นเมือง กระเป๋าย่าม และหมวกแก๊ป มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 5,000/เดือน วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการเงินทุนหมุนเวียนในการซื้อสินค้ามาขายในร้าน โดยได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาแมริม จำนวน 50,000 บาท แต่เนื่องจากตนต้องการเงินแค่ 30,000 บาท จึงขอสินเชื่อเป็นจำนวนเงิน 30,000 บาท จากการเข้าร่วมโครงการฯ ตนเห็นว่ารายได้ของกิจการลดลงเนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง ขายของได้ไม่ค่อยดี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับบริษัทนำท่องเที่ยวนั้นมีปริมาณลดลง ซึ่งโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนน่าจะมีส่วนช่วยให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ถ้ามองถึงเศรษฐกิจชุมชน ก็มองว่าการค้าขายยังเหมือนเดิม คือ นักท่องเที่ยวก็จะมาตามฤดูท่องเที่ยว คือช่วงเทศกาล แต่ถ้าเป็นช่วงฤดูฝนก็ต้องทำใจขายได้บ้าง ไม่ได้บ้างก็เป็นเรื่องธรรมดา ปกติก็จะขายของคนเดียว ไม่ได้มีลูกจ้าง การชำระค่างวดเงินกู้ก็ไม่มีปัญหาที่ใช้เงินจากการขายของ เพราะทำบัญชีเอาไว้ ส่วนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ก็ช่วยกันดูแลอยู่แล้วและตนก็สนใจที่จะเข้าร่วมโครงการนี้อีก เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการมีเงินทุน มีเงินซื้อสินค้ามาขายโดยอยากได้สินค้าซื้อก่อนถึงฤดูท่องเที่ยวหรือก่อนสิ้นปีนี้จะได้เตรียมซื้อของมาขาย

3. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 3 เพศหญิง อายุ 42 ปี ประกอบกิจการขายของที่ระลึก โดยมีระยะเวลาดำเนินการมาแล้ว 16 ปี ประเภทสินค้า ชุดพื้นเมือง สินค้าเลียนแบบของโบราณ เครื่องประดับ ได้แก่ แหวนหยก กำไลข้อมือ เสื้อผ้าพื้นเมือง กระเป๋าเด็ก / ปักยาล หมวก และกางเกงขาสั้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน สินเชื่อที่ได้รับการอนุมัติจากธนาคารออมสิน สาขาแมริม จำนวน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการเงินทุนในการตกแต่งร้านและซื้อสินค้าเพิ่มเติม จากการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนทำให้มีรายได้มากขึ้นเพราะสามารถนำเงินไปซื้อสินค้าได้มากขึ้น และสามารถตกแต่งร้านค้าให้มีความน่าสนใจขึ้น ทั้งนี้เห็นว่ารายได้ขึ้นอยู่กับปริมาณท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ถ้าเป็นฤดูท่องเที่ยวก็จะขายดีมาก ช่วงฤดูฝนเงียบเหงามาก นักท่องเที่ยวก็น้อย เศรษฐกิจชุมชนจะดีขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับปริมาณนักท่องเที่ยว ถ้านักท่องเที่ยวมากโอกาสที่จะขายของได้มากก็มีสูง พ่อค้าแม่ค้าก็ได้ประโยชน์กันถ้วนหน้า ส่วนการจ้างงานในชุมชนนั้น ทางร้านไม่ได้จ้างลูกจ้างจะขายเอง การชำระค่างวดก็จะทำบัญชีการค้ำไว้ จึงไม่มีปัญหาเรื่องการจ่ายค่างวด และสนใจจะเข้าร่วมถ้าโครงการฯ อีกโดยขอขยายวงเงินกู้เพิ่ม เพราะที่ได้รียอยู่จำนวน 50,000 บาท นั้นน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อความต้องการ

4. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 3 เพศหญิง อายุ 52 ปี ประกอบกิจการ ขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 35 ปี ประเภทสินค้า เสื้อผ้าพื้นเมือง ไม้แกะสลัก กระเป๋าถัก กางเกงขาสั้น รองเท้าแตะ พวงกุญแจ และตุ๊กตาชาวเขา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000 บาท และมีอาชีพเสริม ทำสวนมะม่วงโชคอนันต์ ขายได้เฉลี่ยต่อปี ประมาณ 60,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาแมริม จำนวน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ ต้องการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ทำให้มีเงินทุนในการซื้อสินค้า แต่เนื่องจากจากปริมาณนักท่องเที่ยวช่วงที่ผ่านมาน้อยมาก ขายของไม่ค่อยดีโดยเฉพาะฤดูฝน จากการสังเกตของผู้ประกอบการพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับรถตู้ หรือบริการนำเที่ยวมีน้อยลง ส่วนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเองไม่ว่าจะเช่ารถจักรยานยนต์หรือเหมาสี่ล้อแดงมาก็มีปริมาณลดลงเช่นกัน ทั้งนี้เพราะสาเหตุมาจากการปรับขึ้นค่าธรรมเนียม ประกอบกับกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น้ำตกแม่สาไม่หลากหลายทำให้นักท่องเที่ยวไม่อยากมา ส่วนเรื่องการจ้างงานในชุมชนนั้น ทางร้านไม่ได้จ้างลูกจ้างแต่อย่างใด และทางผู้ให้สัมภาษณ์สนใจจะเข้าร่วมโครงการอีก แต่อยากจะขอให้ลดดอกเบี้ยลง เนื่องจากกลัวผ่อนชำระไม่ไหว

5. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 5 เพศหญิง อายุ 55 ปี ประกอบกิจการ จำหน่ายเครื่องดื่มและอาหาร ระยะเวลาดำเนินการ 30 ปี ประเภทอาหารที่ขายได้แก่ ข้าวเหนียว ส้มตำ ไก่ย่าง และมีตู้แช่น้ำดื่ม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 15,000 บาท ได้อนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาแมริม จำนวน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อปรับปรุงร้านค้า โดยได้ทำการซื้อ ตู้แช่น้ำ และเงินที่เหลือก็นำไปซื้อของมาขาย จากการเข้าร่วมโครงการทำให้มีเงินในการซื้อสินค้ามาขายเพิ่มขึ้น ประกอบกับมีตู้แช่น้ำ ทำให้นอกจากจะขายอาหารแล้วยังสามารถขายน้ำดื่มหรือน้ำอัดลมได้อีกด้วย ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ปัจจุบันขายกับลูกสะไภ้ และมีลูกจ้าง 1 คน โดยจ่ายค่าตอบแทนวันละ 100 บาท ซึ่งจะจ้างมาช่วยเวลาใกล้หน้าเทศกาล จนหมดหน้าเทศกาลก็จะเป็นลูกหลานที่ปิดเทอม หรือคนรู้จักละแวกบ้านมาช่วยขายเพราะไว้ใจได้ ทั้งนี้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนไม่น่าจะทำให้พนักงานเพิ่มขึ้นเพราะพนักงานก็จะมีช่วงเวลาในการเดินทางมาพักผ่อนอยู่แล้วขึ้นอยู่ว่าจะมากหรือน้อยเท่านั้นเอง ถ้าเป็นช่วงฤดูฝนก็ไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวเหมือนกับทุก ๆ ปี การชำระค่างวดก็ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด และหากชำระค่างวดหมดแล้ว ก็สนใจที่จะเข้าร่วมโครงการอีกเพราะว่าช่วยให้มีเงินทุนหมุนเวียน แต่ถ้าจะขอสินเชื่อก็ต้องการตอนช่วงใกล้ฤดูกาลจะได้เตรียมซื้อของมาขาย ถ้าให้ช่วงอื่น หรือช่วงหน้าฝนก็คงไม่เอา ขายของไม่ค่อยดี

4.5.2 บริเวณบ้านภูพิงค์หรือผาดำ

ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ ฯ จำนวน 15 ราย แบ่งเป็น ประกอบกิจการขายของที่ระลึก จำนวน 8 ราย อาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 7 ราย

1. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 1 เพศหญิง อายุ 53 ปี ประกอบกิจการขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 31 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ เสื้อผ้าพื้นเมือง ขายของชำ เครื่องดื่ม ขนมขบเคี้ยว และฟิล์มถ่ายรูป รายได้เฉลี่ย ต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท ได้รับอนุมัติเงินจาก ธนาคารกรุงไทย สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 100,000 บาท วัตถุประสงค์ในการ เข้าร่วมโครงการ ต้องการซื้อสินค้ามาขายและนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งจากการเข้าร่วม โครงการทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินทุนในการซื้อสินค้าเพิ่มขึ้น ปัจจุบันขายกับน้องสาวไม่ได้จ้าง ลูกจ้างแต่อย่างใด ทั้งนี้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนไม่น่าจะช่วยให้นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นส่วน เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้นพอสมควร เพราะผู้ประกอบการหลายรายมีสินค้าขายในร้านมากขึ้น บรรยากาศคึกคักขึ้น ไม่ต้องกู้ยืมเงินนอกระบบมาซื้อสินค้าเหมือนแต่เดิม ส่วนการชำระค่างวดก็ สามารถชำระได้ไม่เดือดร้อนแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ถ้าชำระค่างวดแล้ว คงไม่เข้าร่วมโครงการอีก เพราะไม่ต้องการเป็นหนี้สิน

2. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 2 เพศหญิง อายุ 53 ปี ประกอบกิจการขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 14 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ หมวกไหมพรม กระเป๋าไหมพรม กระเป๋าพื้นเมือง ตุ๊กตาชาวเขา ไม่แกะสลัก และพวกกุญแจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประมาณ 5,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการปรับปรุงร้าน ซื้อสินค้ามาขายและซื้อ อุปกรณ์ในการถักทอ ได้แก่ ด้าย ไหมพรม เป็นต้น ซึ่งจากการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์ เป็นทุน ทำให้ภายในร้านมีสินค้าจำหน่ายมากขึ้น ประกอบกับมีเงินทุนในการซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ใน การทำกระเป๋า ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนปริมาณนักท่องเที่ยว นั้น จะมีมากในช่วงเทศกาล หรือช่วงนี้มีการหยุดติดต่อกันหลายวัน แต่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวมีปริมาณลดลงเนื่องจาก ความไม่ น่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยว ไม่มีอะไรดึงดูดเหมือนเป็นทางผ่านของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไป ดอยปุยเท่านั้นเอง เศรษฐกิจชุมชนในปีนี้ ขายของไม่ค่อยดี นักท่องเที่ยวลดลง ถ้าเทียบกับปีที่ผ่าน มาในช่วงเทศกาลหรือช่วงปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่า ขายของได้น้อยกว่าเดิม ส่วน การจ้างงานในชุมชนนั้นทางร้านไม่ได้จ้างลูกช่วยขาย แต่ถ้าช่วงไหนขายของได้มาก ผลิตไม่ทัน ก็จ้างเพื่อนแม่ค้าด้วยกันที่มีฝีมือในการถักเพราะทำเองไม่ไหว การชำระค่างวดค้างบางงวด มีปัญหาบ้างเพราะบางเดือนขายไม่ดีก็ต้องขอผ่อนเงินกับทางธนาคาร คือมีมากให้มาก มีน้อยก็ให้

น้อย และถ้าโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ให้สินเชื่อบริษัทก็สนใจจะเข้าร่วมเพราะช่วยให้มีทุนหมุนเวียนในการทำการค้า

3. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 3 เพศหญิง อายุ 41 ปี ประกอบกิจการขายของที่ระลึก ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ กระเป๋าถือ หมวกถัก พวงกุญแจ โคมไฟแขวน กระเป๋าใส่โทรศัพท์มือถือ และตุ๊กตาชาวเขา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 20,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 50,000 บาทวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อต้องการเงินทุนจะได้นำไปซื้อสินค้ามาขายเพิ่มเติม ภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนทำให้ร้านค้าของตนมีสินค้าจำหน่ายมากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนปริมาณนักท่องเที่ยวช่วงนี้น้อย เพราะเป็นฤดูฝน แต่ช่วงสิ้นปีจนถึงปีใหม่น่าจะมีปริมาณนักท่องเที่ยวมากขึ้น รายได้ดีขึ้น ส่วนการจ้างงานทางร้านไม่ได้จ้างงานแต่อย่างใดเพราะขายเองได้และการชำระค่าคงมัดไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ถ้าโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนให้สินเชื่อรอบสอง ตนมองว่าน่าสนใจ ถ้าขายยวงเงินเชื่อให้มากกว่าเดิม นอกจากนี้ยังต้องการให้ช่วยลดดอกเบี้ยลงอีก

4. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 4 เพศหญิง อายุ 52 ปี ประกอบกิจการ ขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 30 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ กระเป๋าถือ หมวกไหมพรม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท อาชีพเสริม ได้แก่ ทำร้านเสริมสวย โดยก่อนที่จะเข้าโครงการมีรายได้จากการเปิดร้านเสริมสวยประมาณ 2,000 บาท แต่ภายหลังได้เข้าร่วมโครงการทำให้มีเงินทุนในการซื้ออุปกรณ์เสริมสวย ทำให้ปัจจุบันมีรายได้เสริมจากร้านเสริมสวยประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน โดยได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 100,000 บาท และจากการเข้าร่วมโครงการ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีทุนในการประกอบการค้ามากขึ้น ทั้งซื้อสินค้ามาขายและนำไปซื้ออุปกรณ์เสริมสวยที่เป็นอาชีพเสริม ส่งผลให้ความเป็นอยู่ของครอบครัวดีขึ้น ส่วนการชำระค่างวดนั้นไม่มีปัญหา สามารถชำระได้ และถ้าหากทางโครงการมีนโยบายที่จะปล่อยสินเชื่ออีกก็สนใจที่จะเข้าร่วม

5. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 5 เพศหญิง อายุ 48 ปี ประกอบกิจการ ขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 25 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ เสื้อผ้าพื้นเมือง กระเป๋าผ้าฝ้ายถัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 3,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารกรุงไทย สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 100,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อเพิ่มทุนการค้า ส่วนหนึ่งซื้อสินค้าสำเร็จรูปมาขาย อีกส่วนหนึ่งซื้ออุปกรณ์มาทำให้สินค้าในร้านมีความหลากหลายขึ้นสามารถขายของได้มากขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันขายของคนเดียวไม่มี

ลูกจ้าง “สภาพเศรษฐกิจชุมชนปัจจุบันไม่คึกคัก เพราะปกติจะมีกลุ่มแม่บ้าน หรือ อบต. มาดูงานของกลุ่มแม่บ้านออมทรัพย์ เพื่อการผลิตแต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการเมืองทำให้กลุ่มแม่บ้าน หรือ อบต. จะเดินทางมาดูงานได้ ยกเลิกการเดินทางหมดทำให้ผู้ประกอบการขาดรายได้” ส่วนการชำระเงินงวดนั้น ทางร้านสามารถชำระได้ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ทั้งนี้เห็นว่าโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเป็นโครงการที่ดีถ้ามีการอนุมัติรอบต่อไปก็สนใจเข้าร่วมอีก

6. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 6 เพศหญิง อายุ 41 ปี ประกอบกิจการ ขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 20 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ เสื้อผ้าพื้นเมือง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการเงินทุนในการซื้อสินค้ามาขาย และจากการเข้าร่วมโครงการ ทำให้มีเงินทุนในการค้า มีสินค้าจำหน่ายมากขึ้น รายได้ดีขึ้น ส่วนปริมาณนักท่องเที่ยวที่ไม่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเพราะเจตนาของนักท่องเที่ยวต้องการมาเที่ยวธรรมชาติชมพระตำหนักภูพิงค์มากกว่าตั้งใจจะมาจับจ่ายซื้อของ ฉะนั้นน่าจะขึ้นอยู่กับความน่าสนใจของสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่า ส่วนการชำระค่างวดตนไม่มีปัญหาสามารถจ่ายชำระได้ทุกงวด และถ้าทางโครงการจะอนุมัติให้สินเชื่อรอบที่สองก็สนใจเข้าร่วม เพราะเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี

7. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 7 เพศหญิง อายุ 37 ปี ประกอบกิจการ ขายของที่ระลึก ระยะเวลาดำเนินการ 20 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ ไม้แกะสลัก ไม้บายแวน กระเป๋าพื้นเมือง พัดบ่อสร้าง เป็นต้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 100,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการเพราะต้องการเงินทุนและนำไปซื้อสินค้าเข้าร้าน และจากการเข้าร่วมโครงการทำให้มีเงินทุนในการประกอบการ และสามารถซื้อสินค้ามาก ทำให้มีรายได้มากขึ้น เศรษฐกิจชุมชนก็ดีขึ้น ส่วนการชำระค่างวดนั้นไม่มีปัญหาสามารถชำระได้ และถ้าทางโครงการจะอนุมัติให้สินเชื่อรอบที่สอง ตนเองยังไม่แน่ใจว่าจะเข้าร่วมโครงการหรือไม่ เนื่องจากไม่อยากเป็นหนี้

8. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 8 เพศหญิง อายุ 31 ปี ประกอบอาชีพหลักเป็นเจ้าหน้าที่สถานีวิจัยดอยปุย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,700 บาท และจำหน่ายของที่ระลึกเป็นอาชีพเสริม ซึ่งได้ดำเนินกิจการมาแล้วประมาณ 10 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ กระเป๋าถัก กระเป๋าผ้าบาง หมวกไหมพรม และสมุนไพรจีน จากสถานีวิจัย ดอยปุย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการนำเงินไปชำระหนี้

เงินกู้ยืมระบบ และเพื่อเป็นทุนของการค้า ซึ่งจากการเข้าร่วมโครงการทำให้มีรายได้มากขึ้น เนื่องจากสามารถชำระหนี้เงินกู้ยืมระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 20 ได้ทำให้แต่ละเดือนไม่ต้องชำระหนี้ ทำให้มีเงินเหลือ นอกจากนี้เงินอีกส่วนหนึ่งก็นำไปซื้ออุปกรณ์ในการผลิต กระเป๋ และหมวก ปัจจุบันได้ค้าขายอยู่กับแม่ 2 คน ไม่มีลูกจ้าง ส่วนค่ามัดจำที่ต้องชำระนั้นบางเดือนที่ขายไม่ดี ก็จะนำเงินเดือนที่ได้จากอาชีพหลักมาจ่าย และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็คงสนใจเข้าร่วมโครงการเพราะต้องการเงินลงทุนไว้ประกอบการค้า

9. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 9 เพศหญิง อายุ 46 ปี ประกอบอาชีพจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 17 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ อาหารตามสั่ง ข้าวเหนียวส้มตำ ไก่ย่าง ก๋วยเตี๋ยว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพราะต้องการเงินมาต่อเติมร้านและนำมาเป็นเงินทุนหมุนเวียน และจากการเข้าร่วมโครงการ ได้นำเงินมาปรับปรุงต่อเติมร้าน ซื้อโต๊ะและเก้าอี้เพิ่ม ทำให้ร้านน่านั่งขึ้น กว้างขวาง และดูเป็นสัดส่วนมากขึ้นทำให้มีลูกค้ามากขึ้น จึงมีผลให้มีรายได้มากขึ้นตามด้วย ส่วนปริมาณนักท่องเที่ยวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับฤดูกาล ไม่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ฯ การชำระเงินค่ามัดจำ ทางร้านไม่มีปัญหาในการชำระเงินสามารถชำระได้ครบทุกงวด และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็สนใจเข้าร่วมโครงการ เพราะจะได้นำมาเป็นทุนในการค้าขาย เนื่องจากปัจจุบันไม่มีทุนที่จะนำไปปรับปรุงร้าน

10. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 10 เพศหญิง อายุ 45 ปี ประกอบกิจการ จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 35 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ไก่ทอด ข้าวเหนียว และอาหารตามสั่ง แต่ถ้าเป็นช่วงหน้าฝนหรือที่มีนักท่องเที่ยวน้อยก็จะขาย ก๋วยเตี๋ยว มันทอด รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 5,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อใช้ในการตกแต่งร้านค้า และจากการเข้าร่วมโครงการ ทำให้มีเงินมาต่อเติมร้านค้า แต่เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับ จำนวน 50,000 บาท ตนเห็นว่าเป็นจำนวนเงินที่น้อยเกินไปซึ่งเมื่อเอาไปตกแต่งร้านแล้วปรากฏว่าไม่มีเงินเหลือในการค้าเลยจึงอยากได้เงินทุนอีกไว้ทำการค้า ในส่วนการชำระค่ามัดจำพบปัญหาบ้าง เพราะบางเดือนขายของได้ไม่ค่อยดี ทำให้ต้องขอผ่อนผันกับทางธนาคาร และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็สนใจ เพราะต้องการเงินทุนในการประกอบการอย่างมาก

11. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 11 เพศชาย อายุ 50 ปี ประกอบกิจการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 17 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ เปิดร้านขายของชำอาหารตามสั่ง และตู้เครื่องดื่ม เหล้า เบียร์ บุหรี่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 3,500 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ นำมาลงทุนหรือซื้อสินค้าจำหน่าย โดยปัจจุบันขายของช่วยกันกับลูกชาย และจากการเข้าร่วมโครงการ ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการค้า ส่วนรายได้ขึ้นอยู่กับปริมาณนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีมากในฤดูท่องเที่ยว การชำระค่างวด บางเดือนก็ไม่พอชำระ ต้องขอผ่อนผันกับทางธนาคาร คือน้อยให้หน่อย มีมากก็ให้มาก และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็สนใจ เพราะต้องการนำเงินมาลงทุนปัจจุบันไม่มีเงินจะลงทุน

12. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 12 เพศหญิง อายุ 44 ปี ประกอบกิจการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 20 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ กาแฟโบราณและเครื่องดื่มทั่วไป รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000 บาท อาชีพเสริมเย็บผ้า รายได้เฉลี่ยจากอาชีพเสริม ประมาณ 3,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการเพื่อนำไปปรับปรุงร้านค้าให้ดีขึ้นแต่เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการประกอบกับปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง ทำให้ปัจจุบันรายได้โดยเฉลี่ยลดลงทำให้การชำระค่างวดประสบปัญหาบ้าง เพราะบางเดือนขายของไม่ค่อยดี อีกทั้งลูกสาวยังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายต่อเดือนค่อนข้างสูง และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็สนใจเข้าร่วม เพราะจะทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนไว้สำหรับทำการค้า

13. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 13 เพศหญิง อายุ 38 ปี ประกอบกิจการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 30 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ อาหารตามสั่ง ข้าวเหนียว ไก่ย่าง ส้มตำ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 4,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการเพื่อใช้เงินลงทุนในการประกอบกิจการ และจากการเข้าร่วมโครงการทำให้มีเงินทุนในการประกอบการ ทำให้มีสินค้าขายมากขึ้นทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น เพราะมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ส่วนลูกจ้างนั้นปัจจุบันไม่ได้ลูกจ้าง แต่ถ้าเป็นช่วงที่ขายดี คือช่วงเทศกาล ต้องหาลูกจ้าง ได้แก่ ลูกหลานมาช่วยงาน ส่วนการชำระค่างวดเงินกู้ไม่มีปัญหา และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็สนใจเข้าร่วม เพราะจะได้นำมาใช้เป็นเงินทุนในการประกอบกิจการ

14. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 14 เพศหญิง อายุ 49 ปี ประกอบกิจการ จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 17 ปี ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ชา กาแฟโบราณ โอวัลติน ชามุก ขนมต่าง ๆ ได้แก่ กล้วยทอด ขนมใส่ไส้ เป็นต้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 15,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการเพื่อใช้ในการปรับปรุงร้านค้าและซื้อของมาขาย และจากการเข้าร่วมโครงการทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพราะทำให้มีเงินทุนในการซื้อสินค้ามาขาย สามารถนำไปลงทุนทำการค้าได้หลากหลายขึ้น เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น เพราะขายของได้มากขึ้นเศรษฐกิจดีขึ้น เพราะขายของได้มากขึ้น ทำให้มีเงินเหลือในการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น ส่วนการชำระค่างวด บางเดือนก็ไม่พอ ต้องขอยืมคนอื่น และถ้ามีโครงการให้สินเชื่ออีกก็สนใจ เพราะเป็นโครงการที่ดี ช่วยให้มีเงินทุนหมุนเวียน ถ้าไม่มีโครงการนี้คงต้องไปกู้เงินจากแหล่งอื่นอย่างแน่นอน

15. ผู้ให้สัมภาษณ์รายที่ 15 เพศชาย อายุ 42 ปี ประกอบกิจการ จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ระยะเวลาดำเนินการ 15 อาชีพหลักเป็นพนักงานบริษัท ส่วนร้านค้าให้พี่สาวเป็นผู้ขาย ประเภทสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ อาหารตามสั่ง เครื่องดื่มต่าง ๆ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (อาชีพหลัก) ประมาณ 20,000 บาท รายได้จากการประกอบการ ประมาณ 10,000 บาท ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นจำนวนเงิน 50,000 บาท วัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อต่อเติมร้านค้าและเป็นเงินทุนหมุนเวียน และจากการเข้าร่วมโครงการ ถึงแม้จะมีเงินทุนในการประกอบอาชีพก็ตามแต่ปัจจุบันรายได้เฉลี่ยลดลง เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง ส่วนเศรษฐกิจชุมชนดีขึ้นเพราะไม่ต้องกู้เงินนอกระบบ สำหรับการชำระเงินค่างวด ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด และถ้าโครงการให้สินเชื่ออีกสนใจเข้าร่วม เพราะจะได้มีเงินทุนหมุนเวียนในการค้าขายประกอบกับตอนนี้ใกล้ฤดูท่องเที่ยว จึงอยากจะมีทุนในการทำการค้าจะได้ซื้อสินค้ามาเพื่อเตรียมไว้ขาย

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย พอสรุปได้ว่า การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ดอยปุย ณ บริเวณน้ำตกแม่สา ได้มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 ราย เป็นเพศชาย 1 ราย เป็นเพศหญิง 4 ราย มีอายุระหว่าง 40 - 55 ปี ประกอบกิจการจำหน่ายของที่ระลึกจำนวน 4 ราย และประกอบการจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม 11 ราย มีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบการ 5,000 - 20,000 บาทต่อเดือน และได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยาปากทางแม่วิม เป็นจำนวนเงิน 50,000 บาท

4 ราย และ 30,000 บาท 1 ราย โดยผู้ประกอบการทั้ง 5 ราย มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการเพื่อเพิ่มเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการค้าและปรับปรุงกิจการ ซึ่งผู้ประกอบการ 3 ราย ให้ความเห็นว่าภายหลังการเข้าร่วมโครงการกิจการมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีรายได้จากการประกอบกิจการเพิ่มมากขึ้น เนื่องมาจากมีสินค้าวางขายภายในร้านมากขึ้นจึงทำให้ขายสินค้าได้มากขึ้น ส่วนผู้ประกอบการอีก 2 ราย ให้ความเห็นว่า รายได้จากการประกอบกิจการลดลงทำให้ขายของไม่ค่อยดี รายได้จึงลดลง ในด้านการจากงานนั้นผู้ประกอบการ 4 ราย ประกอบกิจการเอง ไม่ได้จ้างลูกจ้าง แต่ผู้ประกอบการอีกรายซึ่งจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มได้จ้างลูกจ้าง 1 คน โดยให้ค่าตอบแทนวันละ 100 บาท จากการเข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน สำหรับผู้ประกอบการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ หรือโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการนั้น ผู้ประกอบการได้ให้ความเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี เนื่องจากการทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการ และช่วยแบ่งเบาภาระรายจ่ายได้

สำหรับบริเวณบ้านภูพิงค์ (ผาดำ) มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 15 ราย เป็นเพศชาย 2 ราย และเพศหญิง 13 ราย มีอายุระหว่าง 35 – 50 ปี ชายของที่ระลึก จำนวน 8 ราย อาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 7 ราย มีรายได้เฉลี่ยระหว่าง 5,000 – 20,000 บาท / เดือน ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสิน สาขาอยุธยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 100,000 บาท จำนวน 1 ราย จำนวนเงิน 50,000 บาท จำนวน 11 ราย และได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารกรุงไทย สาขาอยุธยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวนเงิน 100,000 บาท จำนวน 3 ราย โดยผู้ประกอบการทั้ง 15 ราย มีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมโครงการเพื่อใช้เงินเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการค้าและปรับปรุงต่อเติมร้านค้า และจากการเข้าร่วมโครงการ ผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 11 ราย ให้ความเห็นว่า มีรายได้จากการประกอบการเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีสินค้าวางขายในร้านมากขึ้น ส่วนผู้ประกอบการจำนวน 4 ราย ให้ความเห็นว่า จำนวนเงินที่ได้รับน้อยเกินไป ประกอบกับปริมาณนักท่องเที่ยวที่น้อยลงทำให้มีผลประกอบการไม่ค่อยดี ในส่วนของการจ้างงานนั้นไม่พบว่าผู้ประกอบการร้านใดจ้างลูกจ้าง ยกเว้นในช่วงฤดูท่องเที่ยวหรือเทศกาลสำคัญ ผู้ประกอบการที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มให้ความเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องจ้างลูกจ้างมาช่วยงาน เนื่องจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น จึงต้องการลูกมือช่วย อย่างไรก็ตามจากการเข้าร่วมโครงการฯ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเป็นโครงการที่ดี เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการที่ทุนทางการค้า มีเงินทุนหมุนเวียน สามารถแบ่งเบาภาระได้ และช่วยให้ไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยที่สูง

4.6 ผลสัมฤทธิ์ของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตามโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย จังหวัดเชียงใหม่

ผลสัมฤทธิ์ของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตามโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย วัดจากโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบของผู้ประกอบการ การให้บริการสินเชื่อของเจ้าหน้าที่ และผลที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานฯ โดยการวัดผลดังกล่าว ทำการศึกษาจากผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยาน ฯ ซึ่งมีจำนวน 20 ราย เท่านั้น เพื่อผลการศึกษาที่เป็นจริงมากที่สุด โดยแบ่งเป็นผู้ประกอบการบริเวณน้ำตกแม่สา จำนวน 5 คน โดยชายของที่ระลึก 4 คน และขายอาหาร 1 คน ส่วนผู้ประกอบการบริเวณผาดำ มีจำนวน 5 คน ชายของที่ระลึก 10 คน ขายอาหาร 5 คน

4.6.1 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบของผู้ประกอบการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ โดยแบ่งประเด็นการสัมภาษณ์ในเรื่องการรับทราบรายละเอียดโครงการสินเชื่อฯ ความเหมาะสมของเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ การคัดเลือกผู้ประกอบการของเจ้าหน้าที่อุทยาน ความเหมาะสมของเงื่อนไขการบริการสินเชื่อ ระยะเวลาในการขอใบอนุญาตประกอบการ และการจัดอบรมพัฒนาอาชีพของกรมอุทยาน ซึ่งผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ทั้งหมด 20 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบในแต่ละประเด็นคือ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับโครงการนี้ เนื่องจากได้รับการประชาสัมพันธ์ที่ดีจากเจ้าหน้าที่อุทยาน ทำให้ทราบรายละเอียดโครงการทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี มีบางส่วนเท่านั้นยังมีความเข้าใจในรายละเอียดโครงการเป็นระดับน้อย ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นว่าเงื่อนไขเข้าร่วมโครงการเหมาะสมดี ได้แก่ ระยะเวลาที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการไม่น้อยกว่า 3 ปี มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย และมีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติแต่ผู้ประกอบการบางรายตั้งข้อสังเกตว่า เงื่อนไขในประเด็นความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติไม่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ ดังนั้นทางอุทยานน่าจะกำหนดเงื่อนไขที่เป็นรูปธรรมมากกว่านี้ เช่น ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องช่วยกันพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเป็นประจำทุกเดือน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ เห็นว่า เงื่อนไขของสินเชื่อ บางอย่างยังต้องมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับกิจการท่องเที่ยวด้วย เนื่องจากกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะมีช่วงเวลาฤดูกาลท่องเที่ยว ทำให้การชำระเงินคืนอาจทำไม่ได้ทุกเดือน เพราะรายได้ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวจะน้อยมาก ดังนั้นจึงอยากให้มีการชำระเงินคืนมีระยะเวลาให้เลือกเป็นรายเดือน

รายไตรมาส รายเดือน และรายปี แต่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับวงเงินสินเชื่อ และอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม

ในส่วนการทำงานของเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นว่า เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ได้คัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมโครงการอย่างยุติธรรม และผู้ประกอบการที่ร่วมโครงการเป็นบุคคลที่มีศักยภาพ แต่ผู้ประกอบการมีความต้องการให้ทางอุทยานฯ ช่วงเร่งรัดในขั้นตอนการออกใบอนุญาตประกอบการในเขตอุทยานเพื่อนำไปยื่นขอสินเชื่อกับสถาบันการเงินเพราะระยะเวลาที่ดำเนินขั้นตอนต่าง ๆ นานเกินไป จึงทำให้ผู้ประกอบการหาแหล่งเงินกู้อื่น ๆ ทดแทน นอกจากนี้ โครงการที่จัดอบรมอาชีพที่ทางอุทยานฯ ได้จัดอบรมแก่ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าวว่ามีประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมและเนื้อหาของหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้จริง แต่ทางอุทยานฯ น่าจะเพิ่มหลักสูตรให้หลากหลายมากกว่านี้

4.6.2 การบริการสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ

การบริการสินเชื่อของเจ้าหน้าที่ธนาคารให้แก่ผู้ประกอบการ ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการในด้านการบริการสินเชื่อของสถาบันการเงินในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ขั้นตอนการขอสินเชื่อ การประเมินมูลค่าใบอนุญาต ระยะเวลาการอนุมัติสินเชื่อ การประเมินและติดตามผลโครงการ และการบริการของเจ้าหน้าที่ธนาคาร ผลการศึกษามีดังนี้

ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นว่า ในการให้บริการผู้ประกอบการของเจ้าหน้าที่ธนาคารเป็นไปด้วยดี เจ้าหน้าที่ธนาคารได้ให้คำแนะนำและปรึกษาเป็นอย่างดี โดยให้ความช่วยเหลือ ให้การบริการอย่างเต็มที่ และผู้ประกอบการได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน แต่ยังมีประเด็นอื่น ๆ ที่ผู้ประกอบการต้องการให้ได้รับการแก้ไขปรับปรุง ได้แก่ ขั้นตอนการขอสินเชื่อที่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีหลากหลายขั้นตอน และระยะเวลาที่รออนุมัติสินเชื่อยังมีระยะเวลานาน ทำให้เงินที่ได้ไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ต้องการใช้เงิน ตัวอย่างเช่น ช่วงเวลาที่สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อตรงกับฤดูกาลท่องเที่ยว แทนที่จะมีการอนุมัติเงินในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวหรือช่วงที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย เพราะผู้ประกอบการจะได้มีเวลาที่จะไปติดต่อธนาคารโดยไม่กระทบต่อกิจการของตนเอง อีกประการสำคัญคือ หากเงินสินเชื่อได้รับอนุมัติในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาก ผู้ประกอบการมีเวลารว้างน้อยอาจไม่สามารถไปติดต่อหรือกระทำการใดๆ ในอันที่จะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของตนเองได้ทันเวลา และอาจส่งผลถึงโครงการบางอย่าง ทำให้ล่าช้าออกไปด้วย และเวลาเจ้าหน้าที่ธนาคารเข้ามาประเมินและติดตามผลก็จะเข้าใจว่าผู้ประกอบการไม่ดำเนินตามโครงการที่วางไว้ ทำให้เครดิตที่สถาบันการเงินหรือธนาคาร

มีต่อผู้ประกอบการเสียหายหรือลดลงด้วย แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการก็เห็นว่าทางสถาบันการเงินได้เข้ามาประเมินและติดตามการดำเนินงานโครงการอย่างสม่ำเสมอและให้คำปรึกษาที่ดีด้วย

ผู้ประกอบการให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมว่า การประเมินมูลค่าใบอนุญาตประกอบกิจการของสถาบันการเงินยังไม่มีความสะดวก กล่าวคือ มีการให้มูลค่าที่น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับราคาตลาด ซึ่งการที่ผู้ประกอบการแต่ละคนกว่าจะได้รับอนุญาตทำกิจการในอุทยานแห่งชาติจะต้องผ่านขั้นตอนมากมาย และต้องใช้ความพยายามและเงินทุนอย่างมากไม่ว่าจะเป็น การพิสูจน์สิทธิ์การเป็นเจ้าของกิจการที่ดำเนินมาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือ การใช้เงินทุนมากในการแข่งกิจการเข้าช่วงจากผู้ประกอบการเดิม ดังนั้นการประเมินมูลค่าใบอนุญาตที่น้อย ทำให้ได้รับเงินกู้ที่น้อยกว่าความต้องการหรือความจำเป็นที่ใช้เงินในการดำเนินโครงการ

จากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ประกอบการในด้านการบริการสินเชื่อของสถาบันการเงินพบข้อสังเกตบางประการ คือ กลุ่มผู้ประกอบการจะพอใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินในด้านต่าง ๆ แต่เห็นควรให้ทางสถาบันปรับเปลี่ยน ขั้นตอน เงื่อนไข กฎเกณฑ์ต่างๆ ในการขออนุมัติสินเชื่อเพื่อให้ง่าย และสะดวกมากขึ้น นอกจากนี้ หลักเกณฑ์ในการประเมินใบอนุญาตประกอบกิจการ และการประเมินข้อมูลเครดิตในส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ จะมีผลให้สถาบันการเงินอนุมัติสินเชื่อได้น้อยกว่าความต้องการ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้ประกอบการก็มีความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์เงื่อนไขการอนุมัติสินเชื่อ ว่าสถาบันก็มีความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ ทางผู้ประกอบการจึงมีความเห็นว่าทางอุทยานแห่งชาติหรือหน่วยงานรัฐอื่นควรเข้ามาดูแลหรือประสานงานกับทางสถาบันการเงินให้ยืดหยุ่นหลักเกณฑ์ให้แก่ผู้ประกอบการบ้าง เช่น การอนุมัติสินเชื่อตามจำนวนที่ต้องการ แต่ให้สมาชิกในกลุ่มหรือทางอุทยานเป็นผู้ค้ำประกันให้ ถ้าผู้กู้ไม่สามารถชำระได้ก็ให้มีการยึดใบอนุญาตประกอบกิจการได้ทันที เป็นต้น

4.6.3 ผลที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการถึงผลที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อผู้ประกอบการ โดยได้สัมภาษณ์ถึงผลที่ได้ทางเศรษฐกิจกับผลที่ได้ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลที่ได้ทางเศรษฐกิจได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับผลทางรายได้ ผลดีต่อครอบครัว ชุมชน และการลดภาระเงินกู้ยืมในระบบ ในส่วนของผลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจะสัมภาษณ์ในประเด็น ผลทางด้านสังคมและผลการวางแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรายละเอียดทั้งหมดมีดังนี้

1) ผลทางด้านเศรษฐกิจ

สินเชื่อที่ผู้ประกอบการได้รับจะทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการมากขึ้น สามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการได้ การเพิ่มขึ้นของรายได้ส่วนมากมาจาก 2 กรณี คือ หนึ่ง เมื่อผู้ประกอบการมีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น สามารถนำไปซื้อสินค้าหรือวัตถุดิบได้คราวละมาก ๆ ทำให้ราคาค่าต้นทุนสินค้าถูกลง ส่งผลให้กำไรมากขึ้น สอง กรณีที่เงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น ก็สามารถนำไปปรับปรุงตกแต่งร้านให้สวยงาม พร้อมทั้งมีสินค้าที่ให้นักท่องเที่ยวได้เลือกมากขึ้น จะเป็นที่ดีดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาจับจ่ายซื้อของมากขึ้น ส่งผลให้รายได้มากขึ้น สภาพครอบครัวดีขึ้น และเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนดีขึ้นและจากการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่าหลังเข้าร่วมโครงการ การค้าขายดีขึ้น ซึ่งอาจจะเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวมากขึ้นและเป็นเพราะมีเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้นประกอบกันด้วย

ผลทางด้านเศรษฐกิจอีกด้านคือ การลดภาระดอกเบี้ย และลดการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนนอกระบบ แต่เดิมผู้ประกอบการจะเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบยาก เนื่องจากไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันและผู้ประกอบการไม่มีความรู้ในการติดต่อสถาบันการเงิน ดังนั้นจึงทำให้ผู้ประกอบการใช้บริการเงินกู้นอกระบบแม้ว่าดอกเบี้ยจะสูงก็ตาม ดังนั้น หลังมีโครงการสินเชื่อผู้ประกอบการ จึงทำให้นำเงินที่ได้ไปชำระคืนหรือจ่ายชำระดอกเบี้ยเงินกู้นอกระบบ ซึ่งเป็นการช่วยลดภาระของผู้ประกอบการลงได้ ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น แต่ผู้ประกอบการบางรายให้ความเห็นว่าเงินกู้ที่ได้อาจจะถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของโครงการ ได้แก่ การนำไปชำระหนี้จากแหล่งเงินทุนอื่นๆ และการนำเงินไปใช้ซื้อสิ่งของส่วนตัว มิได้นำมาพัฒนาธุรกิจตน จะทำให้ในที่สุดโครงการนี้ล้มเหลว และเมื่อไม่สามารถนำเงินกู้มาคืนแก่สถาบันการเงินได้ ก็จะกลับไปหาแหล่งเงินกู้นอกระบบ อีกครั้งเป็นวัฏจักรไม่มีที่สิ้นสุด

นอกจากที่ได้กล่าวมานี้ข้อสังเกตบางประการคือ เงินที่ได้จากการกู้ยืมถ้ามิได้ใช้ผิดวัตถุประสงค์ส่วนมากจะนำไปใช้ในการปรับปรุงร้าน หรือซื้อสินค้าเข้ามาจำหน่ายที่มากขึ้น หรือหลากหลายกว่าเดิม แต่มิได้มีการนำเงินกู้ไปใช้ยกระดับการดำเนินการธุรกิจของตนแต่อย่างใด เช่น การผลิตคิดค้นสินค้ารูปแบบใหม่ แปลงใหม่หรือการยกระดับธุรกิจตนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังนั้น เงินกู้ที่ได้มาจะเป็นเพียงการเพิ่มเงินทุนเวียนแก่ธุรกิจเท่านั้น มิได้ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากขึ้นแต่อย่างใด การดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาใช้บริการมากขึ้น ยังขึ้นกับความสวยงามตามธรรมชาติ ของทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ดังนั้นผู้ประกอบการจึงอยากให้ทางอุทยานแห่งชาติ ประสานงานร่วมกัน การท่องเที่ยวเข้ามาเพื่อให้เกิดรายได้มากขึ้น

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า สินเชื่อที่ผู้ประกอบการได้รับเป็นเพียงเงินที่ทำให้ธุรกิจมีความคล่องตัวมากขึ้น สามารถนำไปซื้อสินค้า และปรับปรุงร้านค้าได้ แต่การที่รายได้ของผู้ประกอบการจะเพิ่มขึ้นมากหรือน้อย ก็ยังขึ้นกับการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวด้วย ซึ่งสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวคือทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นที่ทางอุทยานแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวมากขึ้น จึงจะทำให้รายได้ของผู้ประกอบการ เพิ่มขึ้นอย่างแท้จริง

2) ผลทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

สินเชื่อที่ผู้ประกอบการได้รับ ผู้ประกอบการเห็นว่าจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สังคมต่าง ๆ มากมาย เพราะเมื่อผู้ประกอบการมีรายได้มากขึ้น ปัญหาครอบครัวที่เกิดจากรายได้ไม่เพียงพอจะหมดไป ทำให้มีรายได้นำไปดำรงชีพมากขึ้น และเมื่อเศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นปัญหาอาชญากรรมในชุมชนก็น้อยลงด้วย รวมถึงประชาชนในชุมชนก็ไม่ไปหางานทำที่อื่น นอกจากนี้โครงการดังกล่าวยังทำให้ผู้ประกอบการเกิดความหวงแหนและรักทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากผู้ประกอบการที่มีความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติซึ่งจะสามารถเข้าร่วมโครงการได้ ผู้ประกอบการมีการช่วยกันทำความสะอาด เก็บขยะ และช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมโดยผู้ประกอบการตระหนักดีและเข้าใจดีว่า รายได้ของเขาจะมากหรือน้อยขึ้นกับจำนวนนักท่องเที่ยวและสิ่งที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมมากก็ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

4.6.4 ผลสัมฤทธิ์ของโครงการสินเชื่อผู้ประกอบการในเขตอุทยานแห่งชาติ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมดจำนวน 20 ราย ในภาพรวมผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความพอใจในต่อโครงการทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบการให้บริการสินเชื่อและผลที่ได้รับจากโครงการ แต่ยังมีบางประเด็นที่ทางผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการจะต้องปรับปรุงหรือทำความเข้าใจต่อผู้ประกอบการ เพื่อให้โครงการมีระดับของประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทราบถึงรายละเอียดของโครงการเป็นอย่างดี และเห็นด้วยว่า เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการมีความเหมาะสม ตลอดจนความเหมาะสมของสินเชื่อ โดยเจ้าหน้าที่ที่มีความยุติธรรมในการคัดเลือกผู้ร่วมโครงการ และจัดอบรมอาชีพได้ดี แต่ต้องปรับปรุงเร่งรัดการออกใบอนุญาตประกอบกิจการ ในส่วนการบริการสินเชื่อผู้ประกอบการเห็นว่า การบริการของเจ้าหน้าที่และการประเมินติดตามผลอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่สิ่งที่ทางสถาบันยังต้องปรับปรุงคือขั้นตอนการขอสินเชื่อและระยะเวลาที่อนุมัติควรมีความรวดเร็วขึ้น และในส่วนการประเมินมูลค่าใบอนุญาตและจำนวนเงินที่อนุมัติ ทางสถาบันการเงินต้องเร่งสร้างความเข้าใจ

ถึงหลักเกณฑ์การประกันความเสี่ยงของสถาบันการเงินแก่ผู้ประกอบการ และในขณะเดียวกันทางสถาบันการเงินอาจจะต้องทบทวนกฎเกณฑ์ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมต่อผู้ประกอบการ

ผลที่ได้รับจากโครงการผู้ประกอบการเห็นว่าโครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่ดี ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในกิจการมากขึ้น สร้างรายได้ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น และทำให้ปัญหาสังคมลดลง เกิดความหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามแม้ว่าโครงการนี้จะทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแต่ก็มิได้หมายความว่าเพียงปัจจัยหลักปัจจัยเดียว การเพิ่มของรายได้ยังขึ้นกับการเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอีกด้วย ดังนั้นจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องวางแผนเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น หรือเป็นนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมีกำลังในการจับจ่าย ซึ่งจะทำให้รายได้ของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้นอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ของโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ-ปุย บริเวณผาตำ และน้ำตกแม่สา มีผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิผลในระดับปานกลาง โดยจากเหตุผลที่กล่าวมาและเหตุผลของกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้เข้าร่วม ซึ่งจำเป็นต้องหาสาเหตุและปรับปรุงโครงการเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมมากยิ่งขึ้น

4.7 ปัญหาและอุปสรรคของการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ได้สอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ สัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเข้าประกอบกิจการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ณ บริเวณผาตำ และบริเวณน้ำตกแม่สา จำนวน 20 ราย เจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย จำนวน 8 ราย และเจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 ราย โดยทำสัมภาษณ์การเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ซึ่งการรวบรวมและประมวลผลการศึกษาในส่วนนี้ ได้แบ่งเป็น 3 ด้าน ตามความแตกต่างในแต่ละแง่มุมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

4.7.1 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบของผู้ประกอบการ

1) การรับทราบรายละเอียดของโครงการ

ในการรับทราบรายละเอียดของโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ - ปุย ในส่วนของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ไม่พบปัญหา เนื่องจากกรมอุทยานได้มีการทำหนังสือชี้แจงเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ระเบียบปฏิบัติและคู่มือ

การแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตามโครงการสินเชื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติ และมีการประชุมอบรม การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและมีการประสานงานระหว่างอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งกับกรมอุทยานแห่งชาติ ส่วนการให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่อุทยานได้ให้ความเห็นว่าตนได้มีการประชุมชี้แจงให้คำปรึกษาแนะนำผู้ประกอบการ และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการที่มีความสนใจร่วมโครงการเป็นอย่างดี และเป็นหน่วยงานที่ประสานงานกับสถาบันการเงินในการให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการ แต่ปัญหาที่พบคือ กลุ่มผู้ประกอบการบางราย ไม่เข้าร่วมประชุม รับฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ในส่วนของผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาตเข้าประกอบกิจการในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยสุเทพ - ปุย ณ บริเวณผาดำและบริเวณน้ำตกแม่สา ได้ให้ความเห็นว่าแต่เดิมก่อนที่จะมีโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ผู้ประกอบการมีความลำบากมากในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในเขตอุทยาน ทำให้ไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกันเงินกู้ และในกรณีของผู้ประกอบการรายเล็กจะไม่มีการจัดทำบัญชีการค้า จึงทำให้ไม่มีหลักฐานในการยื่นของกู้ ต่อมาภายหลังมีโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนขึ้นมา ผู้ประกอบการในเขตอุทยานฯ มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนมากขึ้น แต่ก็ติดปัญหาความล่าช้าในการออกใบอนุญาตให้ใช้พื้นที่สาธารณะในอุทยานแห่งชาติ ทำให้การขอกู้ล่าช้าออกไป และการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ไม่ควรเก็บค่าธรรมเนียมในครั้งเดียว เพราะเป็นการเพิ่มภาระแก่ผู้ประกอบการ ควรมีการแบ่งจ่ายค่าธรรมเนียมเป็นงวด ๆ เพราะถ้าผู้ประกอบการมีความสามารถในการจ่ายค่าธรรมเนียมได้ในครั้งเดียวก็คงไม่จำเป็นต้องขอกู้เงิน

2) คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมโครงการ

สำหรับคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมโครงการ ทางอุทยานแห่งชาติมีความเห็นว่าเงื่อนไขและคุณสมบัติผู้ร่วมโครงการโดยภาพรวมมีความเหมาะสมดี เนื่องจากจะทำให้ผู้ประกอบการได้รับประโยชน์จากโครงการนี้อย่างแท้จริง สามารถนำเงินไปพัฒนาธุรกิจของตนอย่างแท้จริง โดยไม่นำเงินไปใช้แบบผิดวัตถุประสงค์ และการคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการก็มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ได้รับมอบหมายนโยบายมา โดยเฉพาะการประเมินศักยภาพ ความสามารถในการชำระสินเชื่อ ประวัติความน่าเชื่อถือทางการเงิน แต่ปัญหาที่พบมากในขั้นตอนนี้คือผู้ประกอบการมักไม่เห็นด้วยกับการที่จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในอนุญาตที่ทางอุทยานออกให้ในระยะเวลา 3 ปี โดยชำระในครั้งเดียว แต่ทางผู้ประกอบการต้องการจ่ายค่าธรรมเนียมแบบปีละครั้ง ซึ่งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายให้น้อยลงกว่าการจ่ายครั้งเดียว

3) ความเหมาะสมของเงื่อนไขบริการสินเชื่อ

ทางอุทยานฯ ไม่ได้มีหน้าที่โดยตรงในการกำหนดวงเงินสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ย และหลักเกณฑ์การชำระคืนเงินกู้ แต่จากผลการศึกษา เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้ความเห็นว่าวงเงินกู้ที่ธนาคารอนุมัติให้คือ 50,000 บาทต่อราย ถือว่าไม่เหมาะสมกับผู้ประกอบการบางรายที่มีศักยภาพความสามารถในการชำระสินเชื่อสูง หรือมีโครงการการใช้เงินกู้ที่มีประโยชน์ ธนาคารควรจะอนุมัติให้มากกว่านี้

อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1 ต่อเดือน ที่ทางธนาคารเรียกเก็บถือว่าเหมาะสมดี สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตในกิจการที่มีความเสี่ยงสูง และไม่มีหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน ถือว่าเป็นอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่ากว่าเงินกู้ในระบบ แต่การเรียกชำระสินเชื่อเป็นรายเดือนอาจจะไม่สอดคล้องกับธุรกิจท่องเที่ยวที่มีรายได้มากในฤดูกาลท่องเที่ยว ส่วนนอกฤดูกาลท่องเที่ยว จะมีรายได้น้อยหรือไม่มีรายได้เลย ดังนั้น กฎเกณฑ์การชำระสินเชื่อเป็นรายเดือน และกฎเกณฑ์ที่ให้ผู้ประกอบการรายใหม่เข้าสวมสิทธิ์การประกอบการรายเก่าที่ขาดส่งการชำระสินเชื่อระยะเวลา 2 งวด ติดต่อกัน ควรมีการปรับปรุงและได้รับการยืดหยุ่นมากกว่านี้ โดยเฉพาะในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว

4) การจัดอบรมพัฒนาอาชีพของกรมอุทยานฯ

เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้ความเห็นว่าทางอุทยานฯ ได้มีการอบรมให้แก่ผู้ประกอบการ โดยทางอุทยานฯ ได้ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การอบรมหลักสูตรอาหารสะอาด อร่อย (Clean food good taste) แก่ผู้ประกอบการที่ทำกิจการด้านอาหาร โดยร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการทุกร้านที่เข้าร่วมโครงการ เข้าอบรมผ่านเกณฑ์มาตรฐานทางสาธารณสุขของกระทรวงสาธารณสุข และในอนาคตจะมีการอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการต่อไป เช่น หลักสูตรการใช้ภาษาอังกฤษ ปัญหาที่พบจากการเข้าอบรมคือ บางโครงการมีความล่าช้าเนื่องจากต้องมีการรอการการติดต่อตอบรับหรือเตรียมการกับหน่วยงานอื่นที่ได้ประสานงานไปแล้ว

5) ความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินงาน

เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้ความเห็นว่าปัญหาที่เป็นอุปสรรคที่สำคัญที่ทำให้โครงการนี้ล่าช้าคือ ขั้นตอนการออกใบอนุญาตที่จะต้องใช้เวลามากกว่า 4 เดือน ซึ่งในทางปฏิบัติมีขั้นตอนค่อนข้างมาก ทั้งขั้นตอนด้านเอกสาร การตรวจสอบสถานะของผู้ประกอบการทั้งทางด้านประกอบกิจการที่เป็นไปตามกฎเกณฑ์หรือไม่ และระยะเวลาการประกอบการในอุตสาหกรรมแห่งชาติ

รวมถึงการส่งเอกสารต่าง ๆ ไปยังสำนักอุทยานแห่งชาติที่ต้องใช้เวลาตรวจสอบเอกสารมาก นอกจากนี้ ไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานส่วนกลางกับอุทยานในการออกใบอนุญาต ทำให้ผู้ประกอบการไม่ทราบว่า การขอใบอนุญาตของตน ติดขัดอยู่ขั้นตอนใด เพื่อการแก้ไขปัญหาที่รวดเร็ว

นอกจากปัญหาความล่าช้าในการออกใบอนุญาต คือปัญหาการขาดการประสานงานกับสถาบันการเงิน เนื่องจากทางอุทยานฯ มิได้กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจในการตัดสินใจเป็นผู้ประสานงานกับทางสถาบันการเงิน ประกอบกับที่ตั้งของสถาบันการเงินอยู่ไกลจากอุทยาน ทำให้เจ้าหน้าที่ของสถาบันการเงิน ไม่สามารถติดตามผลได้อย่างสม่ำเสมอ

4.7.2 ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบริการสินเชื่อของเจ้าหน้าที่ธนาคาร

1) ขั้นตอนการบริการสินเชื่อ

ในขั้นตอนการให้บริการด้านสินเชื่ออยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ธนาคาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ธนาคารให้สัมภาษณ์ว่า ทางธนาคารไม่สามารถประเมินศักยภาพของผู้ประกอบการที่จะขอกู้ได้อย่างแท้จริง เนื่องจากกลุ่มผู้ประกอบการไม่ได้จัดทำบัญชีกำไรขาดทุนหรือบัญชีรายรับและรายจ่าย จึงทำให้ไม่สามารถประเมินศักยภาพของผู้กู้ได้อย่างเหมาะสม ประกอบกับเจ้าหน้าที่ธนาคารไม่ทราบถึงปริมาณการค้าขายของผู้ประกอบการในแต่ละเดือน ดังนั้น จึงอยากให้ทางเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ได้ทำการประเมินศักยภาพผู้ประกอบการในด้านต่าง ๆ เบื้องต้น เช่น ปริมาณการค้า ความจำเป็นในการขอกู้และความสามารถในการชำระคืนหนี้ แล้วส่งเป็นข้อมูลให้ทางธนาคารใช้ประกอบการพิจารณา

2) การบริการและให้คำปรึกษา

ในการบริการและให้คำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ธนาคารมีความรู้และความเข้าใจในโครงการเป็นอย่างดี จึงสามารถให้คำแนะนำแก่กลุ่มผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี แต่ในบางครั้ง การปฏิบัติงานอาจทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากที่ตั้งของธนาคารมีระยะทางที่ไกลกับอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย จึงทำให้ไม่สามารถที่จะให้คำปรึกษาได้สม่ำเสมอ

3) การประเมินมูลค่า "การอนุญาตประกอบกิจการ" และการอนุมัติสินเชื่อ

ปัญหาจากการประเมินมูลค่าการอนุญาตประกอบกิจการ คือ ผู้ประกอบการขออนุมัติสินเชื่อในกิจการที่ไม่ตรงกับใบอนุญาต โครงการที่เสนอขอกู้ยังไม่มีเหมาะสมตามความจำเป็นของธุรกิจและการขาดหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานในการประเมินมูลค่าของใบอนุญาตแต่ละประเภท จึงทำให้ต้องประเมินมูลค่าตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร รวมถึงคุณสมบัติของผู้กู้ไม่

สอดคล้องกับกฎระเบียบของธนาคาร เช่น ผู้กู้มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อื่น ผู้กู้ไม่มีหลักทรัพย์อื่น ค้ำประกันในกรณีของผู้ เงินวงเงินที่กำหนด ผลดังกล่าวจึงทำให้การอนุมัติสินเชื่อ ประสบปัญหา คือไม่สามารถอนุมัติสินเชื่อได้ เนื่องจากมีความเสี่ยงทางการเงินสูงทั้งในด้านการเสี่ยงของธุรกิจของผู้ประกอบการ และความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

อย่างไรก็ตาม ในส่วนนี้ผู้ประกอบการให้ความเห็นว่าทางธนาคารก็ไม่ได้มีหลักทรัพย์ที่เป็นมาตรฐานในการประเมินมูลค่าใบอนุญาตนที่แน่ชัด และการอนุมัติวงเงินจะได้น้อยกว่าความต้องการ จึงทำให้ผู้ประกอบการอาจจะต้องพึ่งพิงเงินกู้ธนาคารในส่วนที่ขาดเพื่อให้กิจการดำเนินต่อไปได้ นอกจากนี้ การอนุมัติเงินกู้ตามโครงการดังกล่าวยังใช้เวลานาน ซึ่งในบางช่วงอาจจะตรงกับฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีลูกค้ามาก จึงไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขโครงการที่ขอกู้ได้

4) การติดตามให้คำปรึกษาภายหลังได้รับเงิน

การติดตามให้คำปรึกษาและติดตามตรวจสอบการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การขอกู้ทำได้ยากเนื่องจากที่ตั้งของธนาคารอยู่ห่างจากที่ตั้งอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย ทำให้ไม่สามารถไปตรวจสอบกิจการได้บ่อยตามที่ควรจะเป็น หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของธนาคาร ออกตรวจพื้นที่ก็พบว่า ผู้ประกอบการไม่ได้อยู่ที่ร้านค้าตลอดเวลา จึงทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ทำไม่ได้เต็มที่

นอกจากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผลการศึกษายังพบว่า ในความเห็นของผู้ประกอบการบางส่วนเห็นว่าดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการนี้เป็นดอกเบี้ยที่สูง และกำหนดการชำระเงินกู้คืนจะต้องชำระเงินทุกเดือน ซึ่งผู้ประกอบการเห็นว่าไม่สอดคล้องกับฤดูกาลท่องเที่ยวที่ผู้ประกอบการมีรายได้ในแต่ละเดือนไม่เท่ากัน ก็เป็นอุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะมาชำระคืนได้ในจำนวนเท่ากันทุกเดือน และผู้ประกอบการส่วนใหญ่ก็มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการประกอบอาชีพภายในท้องถิ่น ซึ่งปัจจุบันปัญหาที่ผู้ประกอบการประสบมากที่สุดคือนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย มีจำนวนน้อยลง ทำให้รายได้น้อยลงมาก โดยเฉพาะในฤดูที่ไม่ใช่ฤดูกาลท่องเที่ยว (Low Season) ส่วนสาเหตุของจำนวนนักท่องเที่ยวลดน้อยลงคือ การเพิ่มค่าธรรมเนียมในการเข้าอุทยานฯ และปัญหาภาวะราคาน้ำมันแพง ผลดังกล่าวทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งอาจจะกระทบต่อการชำระคืนเงินกู้ในการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนตามโครงการสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการในอุทยานแห่งชาติในอนาคตได้